

**DET KONGELIGE
FORSVARSDEPARTEMENT**

Statsråden

Stortinget

0026 OSLO

Deres ref.:

Vår ref.:

Dato:

2021/313-2/FD IV 2/CHO

15.02.2021

Forsvarsministerens uttalelse til dokument 8:96 (2020-2021)

Jeg viser til brev fra leder i Utenriks- og forsvarskomiteen (UFK), Anniken Huitfeldt, av 8. februar 2021. I brevet anmodes det om forsvarsministerens uttalelse til Representantforslag 96 S (2020–2021). I Representantforslaget fremmer stortingsrepresentantene Sandra Borch, Bengt Fasteraune, Wilfred Nordlund, Emilie Enger Mehl, Liv Signe Navarsete og Geir Adelsten Iversen forslag for å sikre Hæren helikopterstøtte på Bardufoss.

Regjeringen la i Prop. 85 S (2017–2018) frem en plan for en delt løsning med Bell-helikoptrene. Løsningen med 15 helikoptre på Rygge og tre helikoptre på Bardufoss ivaretar Stortingets ambisjon om økt støtte til spesialstyrkene, samtidig som den gir helikopterstøtte til Hæren. Gjennom behandlingen av Prop. 1 S (2018–2019) sluttet Stortinget seg til denne løsningen.

Regjeringen har fulgt opp Stortingets beslutning, om en delt løsning med 15 Bell 412 helikoptre til spesialstyrkene stasjonert på Rygge og tre Bell 412 helikoptre til støtte for Hæren stasjonert på Bardufoss. Regjeringen prioriterer Bell 412 som en ressurs til Forsvarets spesialstyrker.

I 2021 vil arbeidet med å omfordele Forsvarets Bell 412 helikoptre mellom Bardufoss og Rygge, i tråd med Stortingets tidligere beslutninger, slutføres. Dette gir grunnlag for å etablere en robust og kompetent helikopteravdeling på Rygge spesielt innrettet mot å støtte spesialstyrkene. Denne avdelingen vil, når den er fullt operativ, gi Forsvarets spesialstyrker økt operativ evne for å løse sine militære oppgaver, både nasjonalt og internasjonalt, i tillegg til at den øker spesialstyrkenes evne til å bistå politiet med relevante kontraterrorkapasiteter.

Det er nødvendig å samle helikopter og kompetansemiljøet for å gi spesialstyrkene nødvendig støtte til særskilt krevende operasjoner. Dersom situasjonen tilsier det, kan Forsvaret i perioder omprioritere bruken av Forsvarets helikoptre til andre avdelinger eller til andre deler av landet. For å øke Forsvarets helikopterkapasitet er det inngått rammeavtale for innleie av sivile helikoptre som vil kunne gi supplerende støtte, ut over Forsvarets egne helikoptre. Helikopterberedskapen med Bell 412 til støtte for politiet på Bardufoss ble erstattet av sivile helikoptre innleid av Justis- og beredskapsdepartementet fra 1.mai 2020. Regjeringen har gjennom å tilføre politiet i Nord-Norge helikopterberedskap ved sivil innleie,

lagt til rette for at Bell 412 helikoptrene på Bardufoss kan fokusere på militære oppdrag. Dette vil bedre helikopterstøtten til Hæren.

For å styrke redningsberedskapen i Nord-Norge tas det sikte på å opprette en ny redningshelikopterbase i Tromsø basert på sivil innleie. Justis- og beredskapsdepartementet har innhentet anbud, og saken er nå til vurdering. Det er i anbudsrunder lagt inn en opsjon på innleie av kapasitet til politiet. Justis- og beredskapsdepartementet vil på et senere tidspunkt vurdere om opsjonen skal benyttes. Det tas sikte på at den nye redningshelikopterbasen blir satt i drift i løpet av 2022.

Helikopterberedskapen på Bardufoss som ble avsluttet 1. mai 2020 var trent for å støtte politiet i rene transportoppdrag, det vil si det som tidligere var benevnt som alminnelig bistand. Politiet har i dag tre egne helikoptre som kan benyttes til søk og overvåkning, skarpskytterplattform samt transport av innsatspersonell. Forsvarets helikopterberedskap på Rygge er både konfigurert og trent for å gjennomføre operasjoner ut over rene transportoppdrag, det vil si det som tidligere var benevnt som håndhevelsesbistand. Dette betyr at Forsvarets helikopter kan bistå politiet i skarpe operasjoner hvor politiet må fraktes inn i en operasjon der hvor f.eks. skyting pågår. Helikopterberedskapen på Rygge er også et svært viktig element for å løse Forsvarets oppdrag innen maritim kontraterror.

Stortinget har gjennom behandlingen av Innst. 87 S til Prop. 14 S (2020-2021) sluttet seg til Forsvarets basestruktur. Her er det presisert at Luftforsvarets operative virksomhet på sikt vil være konsentrert til Reitan, Ørland, Evenes, Sørreisa, Rygge, Gardermoen og Bardufoss. Nasjonalt luftoperasjonssenter (NLUS), også kalt Norwegian Air Operations Centre (NAOC), som er lokalisert på Reitan, forestår den taktiske ledelsen av norske luftstyrker i Norge og internasjonalt, og av alle norske og allierte militære luftoperasjoner i Norge. Dette inkluderer alt fra trening til større øvelser og daglig operativ virksomhet.

Som regjeringen stadfester i den nye langtidsplanen vil Bardufoss også i fremtiden være en viktig del av Luftforsvarets operative virksomhet. Det nye skvadronsbygget på Bardufoss som offisielt ble åpnet i juni 2017 er spesialtilpasset for NH90 som fortsatt vil operere fra Bardufoss. Andre viktige infrastrukturprosjekter på Bardufoss, som nytt messebygg og ny brannstasjon, er viktig både for Hærens aktivitet og Luftforsvarets operative virksomhet i årene som kommer.

I Innst. 87 S til Prop. 14 S (2020–2021) Evne til forsvar – vilje til beredskap, Langtidsplan for forsvarssektoren, fattet Stortinget blant annet følgende vedtak: «Stortinget ber regjeringen i forbindelse med den planlagte anskaffelsen av nye helikoptre til spesialstyrkene fra 2024, også anskaffe nye helikoptre til dedikert helikopterstøtte til Hæren. De nye helikoptrene skal organiseres i en skvadron på Rygge, og en skvadron på Bardufoss for å understøtte og samvirke med Hæren. Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en egen sak om anskaffelsen av helikoptrene, herunder antall.»

Forsvarsdepartementet er i gang med å se på implikasjonene av vedtaket og vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte. Etableringen av en ny skvadron skal gjøres på en slik måte at det ikke får negative konsekvenser for øvrige vedtatte ambisjoner og innfasingen av allerede besluttede kapasiteter. Kompetanseutfordringene knyttet til Forsvarets helikopterressurser er sammensatte. For Hærens del, er det viktig at Hæren har kompetanse til å planlegge og gjennomføre aktivitet understøttet av helikopterressurser. For Luftforsvarets del, inkluderer kompetanseutfordringene blant annet rekruttering, utdanning og trening av piloter, teknisk personell og øvrig støttepersonell. Som kjent utdannes Luftforsvarets helikopterpiloter i USA og det er begrenset tilgang på utdanningsplasser. Vedtaket vil også innebære behov for et økt kompetansetilfang både av piloter, teknisk personell og støttepersonell.

Jeg er trygg på at vi både skal finne gode løsninger for å realisere Stortingets vedtak med utgangspunkt i den retning og de prioriteringer som Stortinget allerede har lagt til grunn gjennom sine tidligere og helt nylige vedtak, samtidig som vi finner gode løsninger for fremtiden med hensyn til kompetanseutfordringene i Luftforsvaret og ivaretagelse av helikopterstøtte til Hæren.

Med hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Frank Bakke-Jensen'. The signature is fluid and cursive, with a long horizontal stroke at the end.

Frank Bakke-Jensen